

Punkt 148: Opstart af kommunalt fællesprojekt til stormflodsbeskyttelse af Vejle midtby

01.24.00-I02-1-23

Resume

Vejle Kommunes Risikostyringsplan for oversvømmelse (2021-2027) sætter retning for etablering af en sammenhængende sikringslinje, som skal beskytte Vejle by og havn til en vandstandskote på minimum 2 meter i fjorden, svarende til fase 1 i Stormflodsstrategien.

Det indstilles, at der igangsættes et kommunalt fællesprojekt til etablering af en sammenhængende sikringslinje, for at sikre en helhedsorienteret og sammenhængende beskyttelse. Med beslutningen om et kommunalt fællesprojekt indstilles det, at finansiering af den kommunale del af projektet medtages i kommende budgetprocesser, og at der søges projektilskud i statens pulje til kystbeskyttelse 2023.

Sagsfremstilling

Baggrund:

Risikostyringsplan og stormflodsstrategi:

Vejle midtby er udpeget af Kystdirektoratet som et område, hvor der er en særlig risiko for oversvømmelse jf. EU's oversvømmelsesdirektiv. Derfor er Vejle Kommune forpligtiget til at udarbejde en risikostyringsplan, som beskriver hvordan risikoen for oversvømmelse håndteres. Risikostyringsplanen er bindende, og skal revideres hvert 6. år.

Risikostyringsplanen blev revideret i 2021, hvor der blev opstillet mål og tiltag, som skal sikre en beskyttelse på kort og mellemlang sigt, men som samtidig har et langsigtet blik i forhold til beskyttelse mod klimaforandringerne konsekvenser.

Mål og tiltag i forhold til stormflodsbeskyttelse tager udgangspunkt i Stormflodsstrategien, der blev vedtaget af Vejle Byråd den 9. december 2020 – sag nr. 233 ”Endelig vedtagelse af stormflodsstrategi – Stormflodsbeskyttelse der gror med byen”.

Et af målene i Risikostyringsplanen er, at realisere stormflodsstrategien og at fase 1 i strategien gennemføres i planperioden 2021-2027. Fase 1 består af flere tiltag, som sammen skal skabe en sammenhængende sikringslinje, der beskytter Vejle by og havn til et sikringsniveau til minimum kote 2 meter i fjorden over normal vandstand (DVR90).

DK2020 klimaplan og klimatilpasningsplan:

Mål og tiltag mod oversvømmelse ved stormflod indgår også i DK2020 klimaplanen og i revision af klimatilpasningsplanen for Vejle Kommune, som blev vedtaget den 8. februar 2023. I den forbindelse blev der lavet en kortlægning af fare- og risiko for oversvømmelse, hvor beregninger viser, at det er stormflodshændelserne, der udgør de største skadesomkostninger.

Baggrund for et kommunalt fællesprojekt om stormflodsbeskyttelse:

For at nå i mål med at etablere en sammenhængende sikringslinje, der beskytter by og havn for oversvømmelse fra fjorden inden for planperioden, anbefaler forvaltningen, at projektet etableres som et kommunalt fællesprojekt jf. § 1 a. i ”Bekendtgørelse af lov om kystbeskyttelse mv.”. Igangsættelse af et kommunalt fællesprojekt vil samtidig give mulighed

for at søge staten om støtte til projektet.

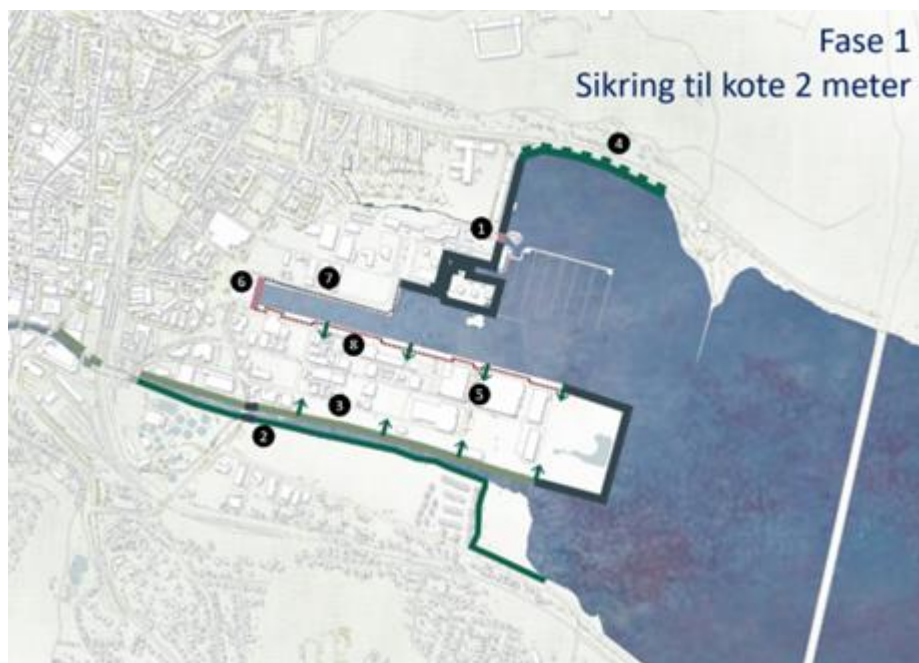
Et kommunalt fællesprojekt igangsættes for at sikre en helhedsorienteret beskyttelse over en længere sammenhængende strækning/område. Det er kommunen, der igangsætter og driver projektet, men skal ikke nødvendigvis finansiere alle udgifter.

Et kommunalt fællesprojekt kan igangsættes på baggrund af en anmodning fra enhver, der ønsker et kommunalt fællesprojekt. Byrådet kan på baggrund af anmodningen beslutte, om de vil fremme og igangsætte en proces for afklaring af, om der skal søges gennemført et kystbeskyttelsesprojekt. Digeprojektet i Høll, hvor henvendelsen kom fra grundejerforeningen, er et eksempel på dette. Byrådet kan også selv beslutte at igangsætte en proces for etablering af et kyst-/stormflodsbeskyttelsesprojekt og det er det, der anbefales i denne sag.

Beskrivelse af projektet:

Den sammenhængende sikringslinje, som den er beskrevet i Stormflodsstrategien og det tilhørende løsningskatalog, består af en række delelementer:

- 1: Beredskabs-/kantløsning ved roklubben
- 2: Sønder Å-stien – forhøjet sti langs med åen
- 3: Kant/dige løsning på sydkajen langs åen
- 4: Fjordpromenaden – Membranprojektet (kote 2,5/3 meter)
- 5: Kontraklapper
- 6: Kantløsning op til kote 2 meter ved havnepladsen
- 7: Kantløsning langs Nordkajen
- 8: Kantløsning langs Sydkajen

Projektet Membranen, som er kyststrækningen mellem Bølgen og Skyttehushaven, vil indgå som en del af det kommunale fællesprojekt. Projektet er i udviklings- og konkretiseringsfasen og forventes klar til realisering i 2027.

Anlægsudgifterne skal ses i forhold til risikoberegningen for stormflodshændelser frem mod

år 2100. Den forventede årlige risiko for skader er 52 mio. kr. for Vejle by og forstæder, ifølge de seneste beregninger der er lavet i forbindelse med klimatilpasningsplanen fra februar 2023.

Den samlede anlægsøkonomi for fase 1 er tidligere anslået til ca. 90 mio. kr. eksklusive udgifter til kontraktlapper, som er skønnet til at koste ca. 250.000 kr. pr. stk. I forbindelse med igangsættelse af et kommunalt fællesprojekt, vil det skønnede anlægsoverslag blive justeret i forhold til prisudviklingen og de konkrete løsninger.

Vejle Havn vil stå for finansieringen for den del, der vedrører beskyttelsen af Vejle Havn og som udgør godt halvdelen af det skønnede anlægsoverslag. Vejle Spildevand kan alene finansiere sikring af egne anlæg, herunder udløb, kontraktlapper og pumpestationer. Den endelige finansieringsmodel skal afklares i forbindelse med selve tilladelsen til etablering af projektet, jf. kystbeskyttelsesloven. Her kan kommunalbestyrelsen fastlægge, hvilke ejere af fast ejendom, der opnår beskyttelse eller anden fordel og derfor kan pålægges bidragspligt. Det vil også være kommunalbestyrelsen, der fastsætter størrelsen af det enkelte bidrag. Vejle Havn og Vejle Spildevand har været inddraget i arbejdet med stormflodsstrategien og løsningskataloget. De er orienteret om, at Vejle Kommune påtænker at igangsætte et fælles kommunalt stormflodsbeskyttelsesprojekt for fase 1 i stormflodsstrategien.

Statens pulje til kystbeskyttelse 2023:

Staten har åbnet for en ny ansøgningsrunde til puljen til kystbeskyttelse med ansøgningsfrist den 2. oktober 2023. Der kan her søges støtte til kommunale fællesprojekter, som ligger inden for strategistrækninger, hvor Kystdirektoratet anbefaler en reduktion af risikoniveauet for erosion og/eller oversvømmelse på kort og mellemlangt sigt. Støttet projekter skal sikre en større sammenhængende kystbeskyttelsesindsats og helhedsorienteret løsning, som tager hensyn til omkringliggende landskab, miljø og natur.

For kyststrækningen, som går fra Tirsbæk Strandvej langs havnefronten til Ibæk Strandvej, har Kystdirektoratet anbefalet, at der på kort sigt laves en reduktion af risikoniveauet. Beskyttelsen af Vejle by og havn skal kobles til kyststrækningerne ved Tirsbæk Strandvej og Ibæk Strandvej for at forhindre, at vandet kommer ind denne vej.

Forvaltningen har været i dialog med Kystdirektoratet om mulighederne for at søge støtte via puljen til stormflodsbeskyttelse af Vejle by og havn. Tilbage meldingen er, at det vil være muligt at ansøge om støtte til projektet. Det kræves dog, at der foreligger en politisk beslutning om, at kommunen har til hensigt at igangsætte et kommunalt fællesprojekt på den konkrete strækning jf. § 1 a. i "Bekendtgørelse af lov om kystbeskyttelse mv."

Endvidere skal der i ansøgningen om støtte dokumenteres, at der er den fornødne egenfinansiering til projektet, så det er realistisk, at projektet kan gennemføres. Dokumentationen kan f.eks. være, at Byrådet har godkendt, at den kommunale finansiering af projektet medtages i budgetprocessen for det/de kommende år.

Hvad kan der ydes støtte til?

Der ydes støtte til reelle anlægsudgifter til selve kyst-/stormflodsbeskyttelsen ekskl. moms. Der ydes ikke støtte til forundersøgelser, projektering, administration, drift og til aktiviteter, som allerede løses af offentlige myndigheder. Der ydes ikke støtte til uforudsete udgifter.

Hvor meget støtte kan der opnås?

Der kan maksimalt ydes støtte op til 80 % af anlægsudgifterne, da der er lovkrav om en

egenfinansiering på minimum 20 %. Den procentvise andel af støtten afhænger af, hvor mange projekter, der søger puljen.

F.eks. blev der bevilliget 40 % i støtte til anlægsudgifter til digeprojektet i Høll.

Hvad er tidshorisonten?

Det sammenhængende stormflodsbeskyttelsesprojekt skal være udført og dokumentation fremsendt til Kystdirektoratet senest 5 år fra at tilsagn om støtte er meddelt.

Forslag til videre proces:

Følgende overordnede trin skal gennemføres for at kunne realisere det kommunale fællesprojekt:

September 2023	Politisk beslutning om igangsættelse af et kommunalt fællesprojekt for stormflodsbeskyttelse for at opfylde fase 1 i stormflodsstrategien.
August - oktober 2023	Indsendelse af ansøgning til statens kystpulje inden 2. oktober 2023. I forbindelse med udarbejdelse af ansøgningen, vil der blive lavet en proces- og tidsplan, samt opdateret budget for hele projektet, med henblik på at projektet kan etableres inden for en 5-årig periode (2024-2028).
November 2023	Opstart af proces for kommunalt fællesprojekt jf. kystbeskyttelsesloven – se bilag med detaljeret procesbeskrivelse.
Januar – februar 2024	Indhentning af udtalelse fra Kystdirektoratet om det foreslåede projekt.
Marts 2024	Beslutning i Byrådet om projektet skal fremmes jf. § 2 i ”Bekendtgørelse af lov om kystbeskyttelse mv.”.
Marts – juni 2024	Udarbejdelse af konkret projekt for den sammenhængende sikringslinje, i samarbejde og dialog med Vejle Havn og Vejle Spildevand og andre relevante interessenter.
Juli 2024	Ansøgning om tilladelse jf. kystbeskyttelsesloven, VVM-screening og vurdering, lokalplanpligt mv., bidragsfordeling mv.
September – oktober 2024	Vedtagelse af kommunal anlægsbevilling til proces og etablering.
September – oktober 2024	Myndighedsbehandling af ansøgning og kommunal tilladelse til projektet.
Primo 2025 – medio 2028	Projektering og realisering.
Medio 2028 – ultimo 2028	Afrapportering til staten og udbetaling af støtte.

Økonomi

Sagen i sig selv indeholder ingen økonomi, men har som formål at igangsætte et fælles kommunalt stormflodsbeskyttelsesprojekt, som indebærer, at der skal afsættes økonomi til etablering af stormflodsbeskyttelsen. Den eksakte økonomi vil afhænge af de konkrete løsninger og finansieringsmodellen, herunder eventuelt tilsagn om støtte fra staten.

Med udgangspunkt i de tidligere skønnede overslag, vil Vejle Kommunes andel til etablering af sikringslinjen udgøre ca. 45 mio. kr. Beløbet skal tages med forbehold, da der er sket en prisudvikling og løsningerne skal konkretiseres yderligere.

Såfremt Byrådet beslutter at igangsætte et fælles kommunalt stormflodsbeskyttelsesprojekt svarende til fase 1 i stormflodsstrategien, vil der blive arbejdet videre med de konkrete løsninger, finansieringsmodel, herunder ansøgning til statens kystpulje. På baggrund af dette og tilbagemelding fra staten om evt. støtte, vil der blive ansøgt om en anlægsbevilling til proces og anlæg af projektet.

Klima og resiliensvurdering

Sagen skal være med til at opstarte processen med at få realiseret fase 1 i stormflodsstrategien, så Vejle by og havn bliver robust og resilient over for fremtidens stigende vandstande og stormfloder. I fase 1 etableres en sikringslinje der kan håndtere en vandstand i fjorden på 2 meter over normal vandstand. Ved etablering af sikringslinjen reduceres risikoen for oversvømmelser og værditab væsentligt i årene frem. Vejle by og havn vil blive sikret til det der i år 2065 vil svare til ca. en 100-års hændelse.

Stormflodsstrategien består af tre fraser og er en adaptiv strategi, hvor fase 1 skal være med til at sikre by og havn på kort og mellemlang sigt. Det giver tid til at planlægge de rigtige løsninger på lang sigt. Hvor meget vandstanden vil stige i fremtiden, afhænger af, hvor meget og hvornår de globale udledninger af drivhusgasser reduceres.

De løsninger, der arbejdes med langs sikringslinjen, skal tilpasses de konkrete områder. Løsningerne vil være naturbaseret de steder langs sikringslinjen, hvor dette er muligt. Langs kajkanten ser Vejle Havn på løsninger, der kan have flere funktioner, dog vil det her være svært at undgå brug af f.eks. beton, da det skal kunne modstå et vist pres fra laste- og lodseaktiviteter. Der vil være fokus på materialevalg i de forskellige anlæg, og det tilsigtes at bruge materialer med så lavt CO₂-aftryk som muligt. Desuden vægtes funktion, levetid, merværdi og multifunktionalitet højt.

Sagens videre forløb

Sagen skal behandles i Økonomiudvalget og Byrådet.
Sagen sendes til orientering i Teknisk Udvalg den 15. august 2023.

Historik

Teknik- og Miljødirektøren indstiller, 14. august 2023, pkt. 120:
at udvalget overfor byrådet anbefaler,
at der igangsættes et kommunalt fællesprojekt for stormflodsbeskyttelse af Vejle by og havn jf. fase 1 i stormflodsstrategien, og

at finansiering af den kommunale del af projektet medtages i det/de kommende budgetprocesser, og
at der søges statens pulje til kystbeskyttelse om tilskud til et kommunalt fællesprojekt på strækningen omfattet af fase 1 i stormflodsstrategien.

Beslutning fra Klima, Natur- og Miljøudvalget, 14. august 2023, pkt. 120:
Anbefalet.

Beslutning fra Økonomiudvalget, 29. august 2023, pkt. 180:
Anbefales.

Fraværende: Martin Sikær.

Beslutning

Godkendt.

Bilag

Bilag - Proces for kommunalt fællesprojekt